

Asia C-830/19**Ennakkoratkaisupyyntö****Jättämispäivä:**

15.11.2019

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin: Tribunal de première instance de Namur (Namurin alioikeus,
Belgia)**Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:**

6.11.2019

Kantaja:

C.J.

Vastaaja:

Région wallonne (Vallonian hallintoalue)

[– –] [alkup. s. 2] [– –]

*****

[– –] [menettely]

*****

I. Tosiseikat ja asian tausta

1. [– –]
2. [– –]
3. [C.J.] sai haltuunsa osan (1/3) vanhempinsa – – maatilasta, minkä tarkoituksena oli perheen kotitilan jatkaminen.

Hän harjoitti toimintaansa rekisteröimättömänä yhteisönä isänsä F.J:n kanssa, joka omisti edelleen 1/3:n maatilasta, ja viimeinen 1/3 kuului F.J:n puolisolle, C.J:n äidille. [alkup. s 3]

4. [– –]
5. C.J. teki 27.1.2016 Région wallonnelle (Vallonian hallintoalue) aloitustukea koskevan hakemuksen (ensimmäinen toiminnan aloittaminen)¹ J.F. et C. -nimisen rekisteröimättömän yhteisön nimissä (jäljempänä rekisteröimätön yhteisö). [– –]
6. Région wallonne ilmoitti 28.10.2016 rekisteröimättömälle yhteisölle kielteisestä päätöksestä, joka oli perusteltu seuraavasti:
 ”Päätös on kielteinen, koska maatalousalan kehittämis- ja investointituista annetun Vallonian hallituksen päätöksen 25 §:n 1 momentin 6 kohtaa ja [sen] [täytäntöönpano] päätöksen 7 §:n 2 momenttia ei ole noudatettu. Siirretyn tilan bruttostandardituotoksen (Production Brute Standard, jäljempänä PBS) enimmäisarvo ylittää asetetun 1 000 000 euron ylärajan.”
7. Maksajavirastolle tehtiin valitus 2.11.2016 [– –]. Valitus perustui erityisesti siihen, että PBS:n enimmäismäärän asettamisessa olisi tullut huomioida se, että tila oli kolmen henkilön hallussa.
8. Maksajavirasto vahvisti [– –] 17.2.2016 ensimmäisen päätöksen: [– –]
9. C.J. haastoi Région wallonnen 12.10.2017 tähän tuomioistuimeen.
 Hän vaatii, että tuomioistuin
 ”[– –] määrää Région wallonnen maksamaan C.J:lle pääomaltaan 70.000 euron suuruisen määrän maatalousalan kehittämis- ja investointitukia koskevassa Vallonian hallituksen 10.9.2015 antamassa päätöksessä tarkoitettuna aloitustukena [alkup. s. 4] korkoineen [– –].”
10. Région wallonne vaatii, että tuomioistuin toteaa vaatimuksen [– –] perusteettomaksi [– –].
11. [– –]
12. [– –]

II ARVIOINTI

II.1. Asiassa sovellettava kansallinen lainsäädäntö ja unionin lainsäädäntö

13. Asiassa on kysymys C.J:n tekemästä aloitustukea koskevasta hakemuksesta, jonka perusteena ovat:

¹ [– –]

- maatalousalan kehittämis- ja investointituista 10.9.2015 annettu Vallonian hallituksen päätös
- 10.9.2015 annettu ministeriön [täytäntöönpano]päätös [– –].

II.1.1.

14. Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta 17.12.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1305/2013 on pantu täytäntöön näillä säädöksillä [– –].
15. [– –] [alkup. s. 5]
16. Asetuksen ”III osasto[n]”, jonka otsikkona on ”Maaseudun kehittämistuki”, ”I lu[vun]”, jonka otsikkona on ”Toimenpiteet”, 19 artiklassa, jonka otsikkona on ”Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Tämän toimenpiteen mukainen tuki kattaa

- a) yrityksen perustamistuen, joka on suunnattu
  - i) nuorille viljelijöille;
  - ii) muuhun kuin maataloustoimintaan maaseudulla;
  - iii) pientilojen kehittämiseen;
- b) investoinnit muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen;
- c) vuotuisen tai kertaluonteisen tuen viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia asetuksen (EU) N:o 1307/2013 V osastossa säädetyssä pienviljelijöiden järjestelmässä (’pienviljelijäjärjestelmä’) ja jotka siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle;

2. Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan mukainen tuki myönnetään nuorille viljelijöille.

Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan mukainen tuki myönnetään viljelijöille tai maatilakotitalouden jäsenille, jotka laajentavat taloudellista toimintaansa maatalouden ulkopuolelle, sekä mikro- ja pienyrityksille ja luonnollisille henkilöille maaseudulla. L

Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan iii alakohdan mukainen tuki myönnetään jäsenvaltioiden määrittelemille pientiloille.

Edellä olevan 1 kohdan b alakohdan mukainen tuki myönnetään mikro- ja pienyrityksille ja luonnollisille henkilöille maaseudulla sekä viljelijöille tai maatilakotitalouden jäsenille.

Edellä olevan 1 kohdan c alakohdan mukainen tuki myönnetään viljelijöille, jotka ovat tukihakemuksen jättöhetkellä tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja jotka ovat olleet siinä tukikelpoisia vähintään yhden vuoden ajan ja jotka sitoutuvat siirtämään koko tilansa ja vastaavat tukioikeudet pysyvästi toiselle viljelijälle. Tukea maksetaan siirtopäivästä 31 päivään joulukuuta 2020 asti, tai se voidaan laskea kyseiseltä ajanjaksolta ja maksaa kertaluonteisen tuen muodossa.

3. Maatilakotitalouden jäsenenä voidaan pitää luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai tällaisten henkilöiden muodostamaa ryhmää, maataloustyöntekijöitä lukuun ottamatta, siitä riippumatta, millaisen oikeudellisen aseman kansallinen lainsäädäntö ryhmälle ja sen jäsenille antaa. Jos oikeushenkilöä tai tällaisten henkilöiden muodostamaa ryhmää pidetään maatilakotitalouden jäsenenä, kyseisen jäsenen on harjoitettava tilalla maataloutta tukihakemuksen esittämishetkellä.

4. Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan mukaisen tuen edellytyksenä on liiketoimintasuunnitelman esittäminen. Liiketoimintasuunnitelman toteuttaminen on aloitettava yhdeksän kuukauden kuluessa tuen myöntämispäätöksen päivämäärästä. **[alkup. s. 6]**

Niiden nuorten viljelijöiden osalta, jotka saavat tukea 1 kohdan a alakohdan i alakohdan nojalla, liiketoimintasuunnitelmassa on määrättävä, että nuori viljelijä noudattaa asetuksen (EU) N:o 1307/2013 9 artiklaa aktiiviviljelijöiden osalta 18 kuukauden kuluessa toiminnan aloittamispäivästä.

Jäsenvaltioiden on vahvistettava 1 kohdan a alakohdan i ja iii alakohdan mukaiseen tukeen maatalojen osalta sovellettavat ylä- ja alarajat. Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan mukaisen tuen alarajan on oltava korkeampi kuin 1 kohdan a alakohdan iii alakohdan mukaisen tuen yläraja. Tukea voidaan myöntää vain tiloille, jotka vastaavat mikro- ja pienyritysten määritelmää.

5. Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan mukainen tuki maksetaan vähintään kahdessa erässä enintään viiden vuoden aikana. Erät voivat olla asteittain alenevia. Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan i ja ii alakohdan mukaisen tuen viimeisen erän maksamisen edellytyksenä on liiketoimintasuunnitelman moitteeton toteuttaminen.

6. Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan mukaisen tuen enimmäismäärä vahvistetaan liitteessä II. Jäsenvaltioiden on 1 kohdan a alakohdan i ja ii alakohdan mukaisen tuen määrää määritellessään otettava huomioon myös ohjelma-alueen sosioekonominen tilanne.

7. Edellä olevan 1 kohdan c alakohdan mukainen tuki on suuruudeltaan 120 prosenttia vuotuisesta tuesta, jonka tuensaaja voi saada pienviljelijäjärjestelmän mukaisesti.

8. Jotta varmistettaisiin maaseuturahaston varojen tehokas ja tuloksellinen käyttö, siirretään komissiolle valta antaa 83 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joissa vahvistetaan liiketoimintasuunnitelman vähimmäisisältö ja ne perusteet, joita jäsenvaltioiden on sovellettava tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja rajoja vahvistaessaan.”

17. [– –].

18. Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 täydentämisestä ja siirtymäsäännöksistä 11.3.2014 annettu komission delegoitu asetukset (EU) N:o 807/2014 annettiin tällä perusteella.

19. Tämän delegoidun asetuksen johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdassa tarkoitettussa liiketoimintasuunnitelmassa olisi oltava riittävästi elementtejä, jotta valitun toimen tavoitteiden saavuttaminen voidaan arvioida.

Tuensaajien yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi koko unionissa sekä seurannan helpottamiseksi kyseisen asetuksen 19 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen kynnyksen vahvistamisessa käytettäväksi perusteeksi olisi otettava tilan tuotantomahdollisuudet.” **[alkup. s. 7]**

20. Delegoidun asetuksen 2 artiklan, jonka otsikkona on ”Nuori viljelijä”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos asetuksen (EU) N:o 1305/2013 2 artiklan 1 kohdan n alakohdassa määritelty nuori viljelijä ei ryhdy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä, jäsenvaltion on vahvistettava tuensaamisen erityisedellytykset ja sovellettava niitä. Kyseisten edellytysten on oltava vastaavia kuin ne, joita sovelletaan nuoreen viljelijään, joka ryhtyy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä. Kaikissa tällaisissa tapauksissa vastuun tilanpidosta on oltava nuorilla viljelijöillä.”

21. Delegoidun asetuksen 5 artiklassa, jonka otsikkona on ”Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdassa tarkoitettussa liiketoimintasuunnitelmassa on kuvattava vähintään seuraavia:

a) Kun kyseessä on nuorten viljelijöiden aloitustuki:

- i) tilan lähtötilanne;
  - ii) tilan toimintojen kehittämisen välietapit ja tavoitteet;
  - iii) yksityiskohtaiset tiedot tilan toimintojen kehittämiseksi tarvittavista toimista, kuten investoinneista, koulutuksesta tai neuvonnasta, mukaan lukien ympäristön kestävyys ja resurssitehokkuuteen liittyvät toimet.
- b) Kun kyseessä on yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla: —
- c) Kun kyseessä on yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi:
- i) tilan lähtötilanne; ja
  - ii) yksityiskohtaiset tiedot toimista, joilla voidaan edistää taloudellisen elinkelpoisuuden saavuttamista, kuten investoinneista, koulutuksesta tai yhteistyöstä, mukaan lukien ympäristön kestävyys ja resurssitehokkuuteen liittyvät toimet.

2. Jäsenvaltion on määritettävä asetuksen (EU) N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitetut kynnykset komission asetuksen (EY) N:o 1242/2008 – – 5 artiklassa määriteltynä standardituotoksena tai vastaavana mitattavien tilan tuotantomahdollisuuksien osalta.”

II.1.2.

22. Maatalousalan kehittämis- ja investointituista 10.9.2015 annetussa Vallonian hallituksen päätöksessä asetetaan tukikelpoisuutta koskevat perusteet
- siirretyn ja perustetun tilan aloittamisen osalta;
  - hakijan osalta;
  - siirretyn tai perustetun tilan osalta. **[alkup. s. 8]**
23. Tilan tukikelpoisuuden osalta Vallonian hallituksen päätöksen 25 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Siirretyn tai perustetun tilan osalta noudatetaan seuraavia edellytyksiä:

[– –]

6. yhteisön maatilatypologiasta 8.12.2008 annetun komission asetuksen N:o 1242/2008 5 artiklassa tarkoitetun bruttostandardituotoksen osalta noudatetaan ministerin määrittelemiä ylä- ja alarajoja. – –

[– –]”

24. Ministeriön 10.9.2015 antaman [täytäntöönpano]päätöksen 7 §:ssä säädetään seuraavaa:

”[– –]

Yläraja, jota tarkoitetaan 10.9.2015 annetun Vallonian hallituksen päätöksen 25 §:n 1 momentin 6 kohdassa, on 1 000 000 euroa, kun yksi nuori viljelijä aloittaa toimintansa, ja 1 500 000 euroa, kun kaksi nuorta viljelijää tai sitä useampi nuori viljelijä aloittaa toiminnan samanaikaisesti.”

II.2. Soveltaminen käsiteltävään asiaan

25. Région wallonne on kyseenalaistanut kielteisessä päätöksessään ainoastaan siirrettyä tilaa koskevan edellytyksen täyttymisen C.J:n vaatimuksen osalta. **[alkup. s. 9]**
26. Tarkemmin sanoen kuudes edellytys, sellaisena kuin se on täsmennettynä ministeriön täytäntöönpanopäätöksen 7 §:n 2 momentin toisessa kohdassa, ei täyty, koska bruttostandardituotokselle (PBS)² asetettu 1 000 000 euron yläraja ylittyy tilan osalta.
27. Région wallonne on ottanut huomioon koko maatilán tarkastellessaan C.J:n vaatimusta ja määrittäessään sitä, ylittääkö PBS sille asetetun ylärajan.
28. Koska C.J. on saanut haltuunsa ainoastaan osan maatilasta, hän katsoo, että koko tilán tuotantomahdollisuuksien huomioiminen enimmäiskynnysarvossa on syrjivää ja kohtuutonta siitä syystä, että se on säännösten tavoitteiden vastaista.
29. Hän väittää, että
- 10.9.2015 annetulla ministeriön päätöksellä rikotaan asetuksen N:o 807/2014 2 artiklaa, koska tässä päätöksessä ei eroteta toisistaan ylärajan asettamisen osalta tilannetta, jossa hänen kaltaisensa nuori viljelijä ei ryhdy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä, ja tilannetta, jossa nuori viljelijä, jolle tila siirretään, ryhtyy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä. [– –]

Asetuksen N:o 807/2014 2 artiklan väitetty rikkominen

30. Kun maatilán tuotantomahdollisuuksia on käytetty perusteena [– –] asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen kynnysten vahvistamisessa,

² PBS:llä määritellään tilán taloudellinen merkitys. Se kuvaa tilán tuotantomahdollisuuksia. [– –]

tarkoituksena on varmistaa tuensaajien yhdenvertainen kohtelu koko unionissa sekä seurannan helpottaminen.³

31. Asetuksen N:o 807/2014 2 artiklan, jonka otsikkona on ”Nuori viljelijä”, 1 kohdassa todetaan tässä tarkoituksessa vielä seuraavaa: **[alkup. s. 10]**

”Jos asetuksen (EU) N:o 1305/2013 2 artiklan 1 kohdan n alakohdassa määritelty nuori viljelijä ei ryhdy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä, jäsenvaltion on vahvistettava tuensaamisen erityisedellytykset ja sovellettava niitä. Kyseisten edellytysten on oltava vastaavia kuin ne, joita sovelletaan nuoreen viljelijään, joka ryhtyy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä. Kaikissa tällaisissa tapauksissa vastuun tilanpidosta on oltava nuorilla viljelijöillä.”

32. C.J. katsoo, että tässä säännöksessä asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus vahvistaa tuensaamisen erityisedellytykset sellaisen nuoren viljelijän osalta, joka ei ryhdy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä, jotta otetaan huomioon ero hänen tilanteensa ja sellaisen tilanteen välillä, jossa nuori viljelijä, jolle tila on siirretty, ryhtyy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä. Ministeriön päätöksen 7 § ei kuitenkaan vastaa tätä säännöstä. Kyseinen pykälä olisi vastannut sitä vain, jos PBS:n määrittelyssä olisi otettu huomioon hänelle siirretty osa tilasta.
33. [– –]
34. Région wallonne katsoo, ettei 2 artikla koske nuoren viljelijän, jolle tila siirretään yksin, ja sellaisen nuoren viljelijän, joka tulee mukaan pitämään olemassa olevaa tilaa, mahdollista erilaista kohtelua, vaan siinä ainoastaan kielletään jäsenvaltioita harjoittamasta syrjintää käytetyn oikeudellisen muodon perusteella. Se korostaa, että ”unionin säännöstössä aloitustuki kuuluu siihen yhteyteen, että tuetaan tilan siirtämistä nuorille ja sitä, että nuori pitää kyseistä tilaa”.
35. Kuten Vallonian säännöstössä säädetään, silloin kun toiminta aloitetaan tilan siirtämisellä eli kun ”nuori viljelijä hankkii olemassa olevan maatilan kokonaan tai osittain”,⁴ tukea voidaan kuitenkin myöntää nuorelle viljelijälle, joka mahdollisesti ei ole ainoa tilanpidosta vastaava yrittäjä vaan pelkästään harjoittaa tosiasiallista päätäntävaltaa tilan osalta.
36. Käsiteltävässä asiassa nuori viljelijä käyttää [– –] määräysvaltaa tilan osalta yhdessä henkilöiden kanssa, joille ei voida myöntää riidanalaista tukea.
37. Asiassa on näin ollen epäilystä

³ Komissio delegoidun asetuksen N:o 807/2014 johdanto-osan viides perustelukappale.

⁴ Vallonian hallituksen asetuksen 17 §.

- asetuksen N:o 807/2014 2 artiklan tulkinnasta erityisedellytysten, jotka on vahvistettava tuensaannille sellaisen nuoren viljelijän osalta, joka ei ryhdy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä, ja ilmaisun, jonka mukaan **[alkup. s. 11]** ”edellytysten on oltava vastaavia kuin ne, joita sovelletaan nuoreen viljelijään, joka ryhtyy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä”, merkityksen osalta;
- siltä osin kuin on kyse siitä, onko tämä säännös esteenä sille, että 10.9.2015 annetun ministeriön päätöksen 7 §:n mukaan ylärajaa tarkasteltaessa PBS:n määrittelyssä ei oteta huomioon ainoastaan nuoren viljelijän osaa tilasta tai työyksiköitä.

II.3. Ennakkoratkaisukysymys

- 38. [– –]
- 39. [– –] **[alkup. s. 12]**
- 40. [– –]
- 41. [– –]
- 42. Région wallonnen kielteinen päätös perustuu ylärajan ylittymiseen. On näin ollen asianmukaista tarkastella tätä ennakkoratkaisukysymyksessä. Myös tilanpidosta muuten kuin ainoana yrittäjänä vastaavan yrittäjän käsite on tärkeä seikka.
- 43. On näin ollen esitettävä tuomiolauselman mukainen ennakkoratkaisukysymys.

NÄILLÄ PERUSTEILLA

[– –]

TUOMIOISTUIN [– –] [alkup. s. 13]

- 44. esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen ennen pääasian asiakysymyksen ratkaisua:

Ovatko Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1698/2005 kumoamisesta 17.12.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 2, 5 ja 19 artikla, luettuna yhdessä Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 täydentämisestä ja siirtymäsäännöksistä 11.3.2014 annetun komission [delegoidun] asetuksen (EU) N:o 807/2014 kanssa, esteenä sille, että näiden säännösten täytäntöönpanon yhteydessä jäsenvaltiot ottavat huomioon koko tilan eivätkä ainoastaan nuoren viljelijä osaa tästä tilasta ja /tai työyksiköitä alarajan ja ylärajan määrittämisessä, kun maatilaa pidetään rekisteröimättömänä

yhteisönä, josta nuori viljelijä hankkii murto-osan mutta ei ryhdy tilanpidosta vastaavaksi ainoaksi yrittäjäksi?

[--]

TYÖASIAKIRJA